

Antalya COP31’de ne mavi ne yeşil, kıvıl bölge

Prof. Dr. Aykut ÇOBAN

BirGün Gazetesi, 7 Temmuz 2026, <https://www.birgun.net/makale/antalya-cop31de-ne-mavi-ne-yesil-kizil-bolge-722568>

COP31’de mavi ve yeşil bölgenin dışında bir iklim hareketi yaratanlar, iklim siyasetinde emekçileri öncelik haline getiren, anti-emperyalist ve enternasyonalist bir mücadele zemini kurmayı başardığı ölçüde, “kıvıl bölge” adını gururla taşımayı hak edecektir.

Fotoğraf: DepoPhotos

İklim Değişikliği Sözleşmesi’ne taraf ülkeleri, kararlar almak için her yıl bir araya getiren Taraflar Konferansı’nın 2026 toplantısı (COP31) Kasım ayında Antalya’da yapılacak. Öncekilerde olduğu gibi Antalya’da da resmi çıktılar; siyasetçi, bürokrat, finansçı ağırlıklı delegasyonun, “mavi bölge” olarak adlandırılan salonlarındaki toplantılarından çıkacak. Bunun yanında, sivil toplum kuruluşlarının, sermaye örgütlerinin, enerji şirketlerinin çeşitli etkinlikleri, “yeşil bölge”de gerçekleşecek. Sermaye hem resmi delegasyona temsilci sokarak ve taleplerini savunan siyasetçi ve bürokratlar eliyle mavi bölgeyi hem de binlerce maaşlı elemanı, şirket temsilcisi, lobicisi, fonladığı STK’ler eliyle önemli ölçüde yeşil bölgeyi belirliyor.

COP’larda havanda su dövölmesine karşı çıkanlar, on binlerce kişinin katıldığı protesto yürüyüşlerini yıllarca yaptılar. Son yıllarda, bu yürüyüşlerin yanı sıra, katılanların iklim değışikliği siyasetine yönelik kararlar aldıkları, eylem ve etkinlik yöntemleri geliştirdikleri, Halkların İklim Zirvesi yapılmaktadır. Demokratik kitle örgütlerinin, sendikaların, yerli halkların, iklim adaleti, insan hakları vb. yapılarının yer aldığı bu zirveler, resmi COP’ların gerçekleştiği kentte ama onların salonlarının dışında kalarak örgütleniyor. Antalya’da da böyle bir zirve için çalışmalar başlamış durumda. Ayrıca, bir İklim Adaleti Forumu da örgütleniyor. COP’ların mavi ve yeşil bölgelerinden ayrılan, zirve ve forum yapılarını şimdilik “kıvı bölge” olarak adlandırabiliriz.

SİSTEMİ YENİDEN ÜRETMEK YERİNE SINIF MÜCADELESİ

Önce bir anımsatma. İklim sorunu, sermayenin doğayla ve emekle çelişkisinden kaynaklanır. Bu vurgunun önemi şurada: İklim değışikliğini teknoloji eksikliğine, işbirliği zayıflığına, finansman yetersizliğine, fonların azlığına, enerji geçişinde gecikmesine ve nihayet insan-doğa çelişkisine bağlamak yanıltıcıdır. İsabetsiz saptamalar ve yanlış çelişkiler icat etmek, sermaye karşısında emeğin ve doğanın çıkarlarının taraflar konferansında tartışılmasına engel olur. Sahte çelişkiler, gerçek çözüm yollarını da gizler; işe yaramaz sözde önlemlerle, COP’larda gördüğümüz gibi dünya halkları oyalanır. Böylece, sermayenin emek ve doğayla çelişkisini alt etmeye yönelik olarak kapitalizmin yok edilmesini, üretim araçlarının toplumsallaştırılmasını, ekolojik süreçlerle uyumlu planlamayı sağlayacak düzen değışikliği mücadelesi zayıflatılır.

Kapitalist düzene son vermek ve sistemin dışına çıkmaksızın kapitalizmde reform yapılmasını savunmak tartışması, uzun bir geçmişe sahip. COP’lar, sistem içi kanadın somutlaşmış bir versiyonu; kapitalizm içinde, kapitalist önlemlerle iklim politikası öneriyor. Daha açık bir anlatımla COP’lar, sömüren-sömürölen, ezen-ezilen, emperyalist-sömürge arasındaki tahakkümcü ilişkilerin iklim konusunda kurumsallaşmış yapısıdır. COP’ların varlık nedeni, iklim önlemlerini birikim yasalarıyla eşleştirerek sermaye yararına olan çözümleri, küresel ve kitlesele rıza üreterek yaşama geçirmek.

Hâl böyleyken, Antalya COP31 toplantılarına halkın iradesini enjekte etmek, COP sistemi içinde demokratik karar alma süreçlerini hayata geçirmek vb. biçiminde hayalci idealleri olanlar varsa, bunun 30 yıllık COP tarihiyle hiç bağdaşmadığını belirtmek yeterli olmalı. Yine de Antalya COP31’in içinde mi dışında mı mücadele edilmeli tartışmasının bir çırpıda tüketilemeyeceğini iddia edenler olacaktır. Söz konusu iddia şu sorularla birlikte düşünölmeli: COP31 içinde yer alarak hangi amaç başarılmak isteniyor, bunun koşulları var mı, sistem içinde yürümek mücadele stratejisi bakımından kime ne sağlar, ne ölçüde zarar verir?

EMEKLİLERİN ÖNCELİKLENDİRİLMESİ

Bana kalsa, bu soruların yanıtlarını tartışırken şu iki boyutu sürekli olarak akılda tutalım, derim. Boyutlardan biri emekçi halklarıyla ilgili. COP31 içinde resmi toplantılarda yer almanın, işçi sınıfının dertlerini, beklentilerini; iklim/ekoloji yıkımı-emek sömürüsü-otoriter rejim sorunlarını tartışmayı ve kitleleri örgütlemeyi sıçratacak bir katkısı olmayacaktır. Çünkü COP31, emekçilerin

kararlara katılımı için bir mekanizma sağlamadığı gibi, onların beklentilerini karşılayan bir gündem maddesine de sahip değil. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının internet sitesinde ilan edilen “eylem gündemi öncelikleri”, COP31 sürecinden neyin beklenemeyeceğini gösteriyor. Sıfır atıktan yeşil sanayileşmeye kadar on ayrı öncelik sayılıyor. Bunlar arasında işçiyi, köylüyü, ezileni önceliklendiren, sermayenin emek sömürsü yanında madenlerin, enerji santrallerinin, savaşların yarattığı ekolojik yıkımla sosyo-ekolojik olarak daha da yoksullaşan, geleceksizleşen emekçileri gözetken bir gündem maddesi yok.

“Kimseyi arkada bırakmayan adil geçiş müzakereleri var ya” diyen olursa: Adil geçiş, iklim değişikliğini de içine alarak kapitalizmi yeniden örgütleyen sermaye-devlet hegemonik bloğunun işçi sınıfını pasifleştirme, işçi sınıfını çevre önlemlerine karşıymış gibi sunma, işçilerle ekoloji mücadelesini birbirine karşı kışkırtma ve sonuçta emekçileri, yenilenmiş sermaye birikimi, yeni enerji rejimi, sermayenin yeni dünya düzenine entegre etme programıdır. Bu savın gerekçeleri için adil geçiş konusunda yazdığım iki ayrı yazıya bakılabilir.

ENTERNASYONALİZMLE BİRLİKTE ANTİ-EMPERYALİZM

COP31 içinde mi yoksa dışında mı mücadele sorusunu tartışırken dikkate alacağımız ikinci boyut, anti-emperyalizm ve enternasyonalizmdir. Doğa, iklim ve emekçi halklar üzerinde tahakküm kuran emperyalizme karşı gelirken enternasyonalizmden ödün vermeden mücadele yöntemleri geliştirmek gerekir. Emperyalizm karşıtı bir iklim siyasetinin, emperyalist güçlerin hâkim olduğu bir platform olarak COP süreçlerinin içinde serpilmesi şansı, olanaksız yakındır. Bu, anti-emperyalist iklim mücadelesinin ABD’de Cumhuriyetçi Parti kongrelerinde söz almaya çalışmasının mücadeleye hiçbir yarar sağlamamasına benzer.

Enternasyonalist tutuma gelince... Dünyanın çeşitli ülkelerinden Antalya’ya gelen enternasyonalist eğilimli yapıların ağırlıklı çoğunluğu, COP31’in içinde mi dışında mı yer alıyor sorusuna verilecek yanıt, Türkiye’nin enternasyonalist örgütlenmelerinin nerede duracağı sorusuna verilecek yanıtı da belirler. İktisadi, toplumsal ve ekolojik eşitsizlikler sorununu “sistemi değiştir” şiarıyla çözmeyi hedefleyenlerin küresel ölçekte COP içinde değil dışında mücadeleyi benimsediklerini biliyoruz. Antalya COP31 sürecinde mücadeleyi yükseltmek isteyen Türkiye’deki örgütlenmelerin o küresel deneyimi özenli biçimde hesaba katmaları, enternasyonalist perspektifin de gereğidir.

COP31’de mavi ve yeşil bölgenin dışında bir iklim hareketi yaratanlar, iklim siyasetinde emekçileri öncelik haline getiren, anti-emperyalist ve enternasyonalist bir mücadele zemini kurmayı başardığı ölçüde, “kızıl bölge” adını gururla taşımayı hak edecektir.